

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Posuzování manželství v cizineckém právu aneb správní úvaha o třech významech

Tento příspěvek reaguje na problematiku posuzování skutečného charakteru uzavřeného manželství pohledem cizineckého práva, kde se nejčastěji vyhodnocuje jeho účelovost. Jak titul nasvědčuje, tak posouzení účelovosti manželství není jednoduchou procesní otázkou, když sice vázne na objektivních skutkových okolnostech, které však bývají značně subjektivně zabarvené. Je nasnadě, že cizinci snaží se o získání pobytového oprávnění na území ČR budou hledat všelijaké způsoby, jak svého cíle dosáhnout. Jejich následná procesní obrana je vystavěna na snaze prokázat neúčelovost uzavřeného manželství. Příslušné orgány veřejné moci se dostávají do nesnadné pozice, kdy musejí naopak prokázat skutečný charakter uzavřeného manželství, což bývá silně problematické, a to i z hlediska následného soudního přezkumu.

Účelové manželství jako *terminus technicus* cizineckého práva

Definici účelového manželství (angl. marriages of convenience, sham marriages) je možné nalézt v unijní legislativě, která jej rozumí jako sňatek uzavřený za účelem toho, aby dotyčná osoba mohla vstoupit na území členského státu nebo na něm pobývat.^[1] Právní předpisy zaměřené na pobyt cizinců na území ČR nevymezují účelové manželství ani jeho znaky. Cizinecké právo jako veřejnoprávní disciplína nahlíží na institut manželství autonomně, než jak činí normy soukromého práva.^[2] S ohledem na zásadu zákonnosti, ale především princip jednotnosti právního řádu, pak platí i to, že platnost či pravost manželství není možné určovat jen normami jednoho právního předpisu. Znak neoprávněnosti pobytu nemá být chápán jen *contra legem*, ale rovněž jako jednání *in fraudem legis*. Neoprávněnost se účelově váže k žádosti o udělení pobytového oprávnění, kterou žadatel zakládá na předstíraných či jinak zkreslených nebo nepravdivých rodinných a partnerských vztazích.^[3] Účelovým manželstvím se tak cizinec snaží neoprávněně získat pobytové oprávnění, tj. dochází k využívání ilegálních (i)migračních praktik.^[4] Neoprávněnost tak vyvěrá z účelovosti, která vylučuje skutečnost (opravdovost) manželství (angl. genuine marriage).

Manželství je považováno za trvalý svazek muže a ženy, který byl uzavřen zákonným způsobem (formální rovina) za účelem založení rodiny, řádné výchovy dětí a vzájemné podpory a pomoci (materiální rovina). Slovní vyjádření toho, že se jedná o svazek značí, že mezi jeho aktéry (typ. ženou a mužem) existuje nějaká vazba (nejčastěji citová). Oproti pojmu společenství je tak lépe vystihnuta statusová povaha manželského vztahu.^[5] Manželství tak definují dva základní znaky, kterými jsou trvalost, kdy snoubenci (později manželé) mají společnou vůli na předem neurčenou, a nikoliv jen přechodnou, dobu vytvořit životní svazek ve smyslu společného soužití. Nicméně i manželství může být smluvně založeno na dobu určitou, nebo dokonce s rozvazovací podmínkou, což zrcadlí skutečnost mnohých motivů k jeho uzavření. Ačkoliv tedy právní úprava počítá s hlavními účely manželství, tak se nemusí jednat o jediné důvody k jeho uzavření.^[6]

Odhlédneme-li od juristické definice manželství^[7], tak se jedná o sociální systém, který je tvořen pravidelnými sociálními vztahy, tj. sociologický pohled.^[8] Různé sociologické teorie pojímají manželství v parciálních odlišnostech společenských aspektů, proto lze nalézt i chápání účelového manželství jako určité formy obchodu s lidmi.^[9] Přirovnávání účelových sňatků k určité obdobě obchodování s lidmi se objevuje v širších perspektivách i dalších sociologicko-politologických a

právních teorií napříč kontinenty.[10] Tato multidisciplinarita napomáhá správnému rozpoznání fakticity manželství jako tzv. čistého vztahu, který je založen na emocionální, sexuální rovnosti a individuální autonomii.[11] Z povahy sledovaného účelu, který vede takové osoby k uzavření manželství vyplývá, že logicky vzato účelově formální manželství nemůže plnit svoji funkci, resp. funkce.[12] Účelové manželství se tak formálně (de iure) může jevit jako zákonné, když ovšem postrádá materiální bázi (de facto) funkcionalistického pojetí manželství, které má plnit biologický účel (zajišťování reprodukce, uspokojování potřeb), ale i ten psychologický, sociální či ekonomický.[13]

Judikатурní praxe naznačila holý fakt, že v dnešní době neexistuje jeden společensky akceptovaný model manželství s jasně definovaným obsahem.[14] Členské státy jsou oprávněny zjišťovat existenci účelovosti manželství k tomu, aby mohly posoudit a rozhodnout o udělení nebo odepření pobytových oprávnění, přičemž musejí respektovat práva a svobody jednotlivců pramenící z národní i unijní legislativy.[15] Mezinárodní přístup potvrzuje, že za přípustná se považují veškerá potřebná opatření k odepření, pozastavení či odnětí práv plynoucích z takového zneužití, a to při zachování proporcionality a procesních garancí.[16] Vedle přiměřenosti je třeba respektovat i zákaz diskriminace, ale i další záruky, neboť kontrolní a vyšetřovací mechanismy by v tomto ohledu neměly zasahovat do lidské důstojnosti atd.[17] Smyslem a účelem zůstává napomáhat v udržování skutečných rodinných, osobních a partnerských vazeb a tím i umožnit realizaci společného života a budování společných hodnot, ale i dosahování společných cílů.[18] Mimo relevanci manželství se ochrana týká i veřejného pořádku, tj. ochrany společnosti a jejích hodnot.[19]

Problematické posuzování (ne)účelovosti manželství

Účelové manželství je dvoustrannou záležitostí, a to nejen po právní stránce, kdy oba manželé musí s jeho uzavřením souhlasit, když se jedná o dvoustranný vztah, ale už postrádá v té materiální. Jeden z manželů prosazuje svoji snahu o získání pobytového oprávnění, tj. legalizaci svého pobytu, zatímco druhý manžel usiluje o dosažení určité výhody, nejčastěji majetkového prospěchu (finanční odměny).[20] Oba manželé pak spojuje společná okolnost, kterou je neochota a nevěle vést skutečný (faktický) společný život v rodině. Nicméně při existenci důvodných pochybností o opravdovosti manželství a snaze o určení účelovosti sňatku je zapotřebí, aby bylo individualizovaným prošetřením zjištěno, že alespoň jeden z manželů měl úmysl k takovému svazku s cílem nestandardní a zákonem nepředvídané výhody (zisku pobytového oprávnění).[21]

Pro konstatování o účelovosti daného manželství a tím naplnění důvodu k zamítnutí žádosti o udělení pobytového oprávnění[22] je třeba prokázat přímý úmysl žadatele (cizince) o získání pobytového oprávnění fungováním manželského svazku, včetně skutkových okolností, kdy dochází k zastírání, předstírání či zkreslování skutečného stavu věci, a to při plném vědomí takové závadné (nepravdivé) podstaty.[23] Nejen ve smyslu zásady materiální pravdy je třeba, aby byl zjištěn skutkový stav věci v jeho úplnosti, včetně zohlednění subjektivních postojů.[24] V této souvislosti platí, že dotčení manželé mají povinnost spolupracovat s příslušnými správními orgány, ale důkazní břemeno tíží právě správní orgány. Subjektivismus se promítá do pohledu na fungování domácnosti, společné přátele a zájmy, ale i každodenní rutiny a další skutečnosti, čímž stěžuje rozpoznání právně relevantní fakticity stavu. Subjektivita sice vyvěrá z osobních a rodinných vztahů, ale tím není vyloučena náležitá míra objektivity, protože subjektivita by neměla objektivitu převážit, když je třeba dojít proporcionalní rovnováhy mezi nimi. Nejen z tohoto důvodu je třeba, aby správní orgány prokázaly subjektivní stránku uzavřeného manželství, neboť právě ta zůstává závadná, když byla vedena úmyslem obcházet zákon k získání pobytového oprávnění, ale i úmyslem nevést společný manželský život, k čemuž by neustále měly nasvědčovat mnohé indicie.[25]

Pro posuzování účelovosti manželství slouží tzv. indikativní kritéria o zneužití práva (uzavřením účelového manželství), která slouží jako procesuální vodítka opírající se o určitou míru

(ne)pravděpodobnosti. Tato indikativní kritéria představují ilustrativní množinu úvahových variací, které vedou k nepravděpodobnosti (pozitivní kritéria) nebo pravděpodobnosti (negativní kritéria) sledovaného jevu.[26] Signifikantním příkladem indikativních kritérií je zjištění absence osobních setkání manželů před svatbou, dále třeba nekonzistence ve sdělovaných informacích, ale i problém v komunikaci (absence společného jazyka) atd.[27] Vždy je zapotřebí úplného zjištění všech rozhodných skutkových okolností k jejich pečlivému posouzení ve vzájemných souvislostech, z čehož musí být zároveň zkonstruován jejich logický řetězec, který nebude vzbuzovat důvodné pochybnosti o skutkovém základu věci (fakticitě manželství).[28] Stejně jako naplnění formálních znaků přestupku představuje předpoklad o naplnění znaku materiálního, tak formálně uzavřené manželství zakládá vyvratitelnou domněnku o existenci rodinného a partnerského života, tj. o úzkých vazbách mezi lidmi.[29] Z tohoto důvodu musejí orgány veřejné moci vynaložit potřebné úsilí k tomu, aby prokázaly opak.

Především činí problém tzv. šedá manželství, u kterých je prokazování jejich účelovosti značně ztížené, až skoro nemožné. Jeden z manželů totiž skutečnost vztahu jen předstírá, zatímco ten druhý má falešnou představu o tom, že je vztah reálný, včetně citových vazeb.[30] U šedých manželství je účelovost jednostrannou záležitostí, protože druhý partner věří ve fakticitu manželství.[31] Závěry správního orgánu o účelovosti manželství tak musejí být podloženy dostatečným množstvím důkazů jako výslechem druhého manžela s orientací na dotazy týkající se vzájemné (ne)znalosti osobních údajů a dalších informací.[32] Ve smyslu jednotlivých zásad procesu dokazování, a to volného hodnocení důkazů jednotlivě i ve vzájemných souvislostech, je pak třeba i zasadit získané poznatky do časové souvislosti s ostatními skutkovými skutečnostmi, ale i těmi právními, kterými může být dříve neúspěšná žádost o vydání pobytového oprávnění.[33] Teprve až dostatečný komplex důkazů prokazující účelovost manželství se může stát pevným základem pro uzavření o účelovosti manželství.

Dokazování účelovosti manželství je nesnadnou právní záležitostí, a to právě z hlediska subjektivního objektivismu, kdy se oba manželé snaží navodit přesvědčení, že manželství je opravdové. Například rozpory v provedených důkazech mohou sloužit jako nápověda o tom, že se může jednat o účelové manželství. Rozporuplnost může vzejít ze subjektivního vnímání (dotazovaných) či jinak vnímaných skutečností, což může spočívat v odlišných kulturních a jiných zvycích a návycích. Nicméně řada posuzovaných skutečností je objektivního charakteru, když lze za signifikantní příklad uvést otázku společného bydlení manželů a jejich společnou domácnost, což lze považovat za typické atributy manželství. Závěr o účelovosti manželství, které mělo být motivováno cílem získání pobytového oprávnění nemůže být odůvodněn pouze skutečností, že manželé spolu nežijí na stejné adrese.[34] Z procesně-právního hlediska není potom jakákoliv motivace druhého manžela a jím vyvíjená snaha o pomoc tomu prvnímu v rámci pobytového řízení právně relevantní při přijímání závěru o účelovosti manželství.[35] V konečném důsledku pak řádně prokázaná účelovost manželství sama o sobě vylučuje možný zásah do soukromého a rodinného života, když se zde neuskutečňuje osobní ani rodinný život.[36]

Výše uvedená otázka rozporuplnosti má i svoji druhou stránku, když ani „*umělá*“ souladnost nemusí být bezvýhradně přesvědčivá. Z hlediska hodnocení vzešlých důkazů je problematická i otázka připravenosti jednoho či druhého manžela na plánovaný výsledek, když není vyloučena předstírná koordinace předem naučených reálií (o příbuzenských poměrech, genezi vztahu atd). Navíc manželé nemusejí pociťovat potřebu předstírání některých skutečností, čímž mohou některé okolnosti podcenit či opomenout.[37] Jak tedy patrné, tak ani připravenost cílená na eliminaci možných rozporů, tak ale ani ona rozporuplnost sama nemusí být rozhodujícím ukazatelem, když se jedná jen o indicie. Vždy je třeba reflektovat skutečný stav věci, který sám o sobě dokáže působit přirozeně přesvědčivě. Přetrvávají-li pochybnosti o účelovosti manželství na konci procesu dokazování, tak je třeba považovat posuzované manželství za řádné. V opačném případě je nasnadě konstatování

účelovosti manželství, přičemž i v dané problematice platí nepsaná zásada „platí pravda prokázaná, nikoliv skutečná“.

Logická kontradikce v judikатурní praxi

Ačkoliv tedy soudní moc na jedné straně seznala, že neexistuje jeden společensky akceptovaný model manželství s jasně definovaným obsahem, tak záhy vzpomenu jiný argument, a to o "standardnosti manželství", resp. idealizovaném modelu standardního manželství.[38] Samozřejmě se jednalo o zasazení vůči skutkové okolnosti, že i v rámci standardních manželství není neobvyklé, že manželé navzájem neznají přesné výše svých příjmů.[39] Ratio decidendi však tento obrat postrádá hlubšího kontextuálního smyslu, protože není možné na jedné straně pravit, že neexistuje jeden společensky akceptovaný model manželství, ale vzápětí hovořit o standardním modelu manželství. Nakolik se mohlo jednat jen o strohé označení navozující dojem běžně se vyskytujících manželství, kdy oba manželé k sobě chovají vřelé city a mají společnou a nezištnou vůli společně žít a budovat rodinu, tak v celém kontextu daného rozhodnutí působil velmi nekonzistentně. Podle mého názoru spíše platí, že každé manželství bude silně individualizované osobnostmi obou manželů, proto spíše bude každé manželství atypické (nestandardní). Nicméně také záleží, jestli na chápání manželství budeme nahlížet largo či stricto sensu.

Nicméně už dřívější judikatura hovořila o neexistenci společensky akceptovaného unitárního modelu manželství, neboť lidé jsou různí, čímž uzavírají sňatky z různých pohnutek, což se následně reflektuje do různorodého obsahu jednotlivých sňatků.[40] V takových intencích soudní judikatury můžeme uvažovat nad kvalitou ideálního modelu manželského vztahu, který je založen na emočním či racionálním základě.[41] Příhodnější termíny nabízí právní doktrína, která používala spojení „tradiční“ rodiny, resp. manželství, jenž není jediným způsobem pro vedení rodinného života. Tradicionalita přitom vychází z modelu tzv. nukleární rodiny, kde běžně figuruje muž, žena a jejich potomci. Nicméně toto je už dnes rovněž přežitě.[42] Samozřejmě není možné neuvažovat o náboženských a kulturních představách, které jsou v daném čase a na daném místě ustálené.[43] V každém případě se klade důraz na existenci skutečného rodinného svazku, jehož znaky jsou např. společné bydlení, doba trvání vztahu, ale i úmysl společně počít potomstvo a podílet se na jeho výchově. Jen takovému manželství je přiznána náležitá právní ochrana,[44] čemuž odpovídá i současně platná právní úprava manželství obsažená v občanském zákoníku.

Závěr

Účelové manželství je negativní a nežádoucí jev, což je dáno i tím, že zákon jeho uzavírání implicitně zakazuje, ale už nikterak nesankcionuje. Účelové manželství se bez dalšího přiči smyslu a účelu právní regulace, proto nemůže být právně aprobované a požívat tak právní ochrany. Bohužel, účelovost manželství se velmi obtížně prokazuje, když i přes existenci objektivních skutečností dochází k prosazování silného subjektivismu, který oba zainteresovaní manželé vyjadřují. Účelové manželství se tak po formální stránce může jevit bezvadné (řádné), ale po stránce materiální postrádá svůj význam a základ.

V dnešní době neexistuje jeden společensky akceptovaný model manželství s jasně definovaným obsahem, byť v historickém kontextu tomu mohlo být jinak. Tento fakt nebrání tomu, aby široká i užší veřejnost uvažovala v představách o typickém modelu manželství, které vychází ze skutečné vůle dvou lidí spolu sdílet životní hodnoty a osud. Skutečný manželský svazek nutně, ale nikoliv nevyhnutně, postrádá nezištnost, neboť ani jeden z partnerů nemá potřebu získat jakýkoliv prospěch. Vedle citově vzešlého manželství bude nejspíše možné se setkat i s manželstvím racionálním, které rovněž nebude možné považovat za účelové v negativním slova smyslu, protože určitá společná vůle partnerů se zde nacházet bude, když to nebude ta zlištná (zisk pobytového oprávnění a na druhé straně nějaké jiné výhody).

Podle našeho názoru je silně problematické užití pojmu "standardní" manželství, když by bylo vhodnější užití pojmu jako „běžně se vyskytující“ manželství nebo „většinová manželství“, nebo alespoň nabídnout bližší vysvětlení toho, co si má adresát pod takovým označením představit. V dnešní době totiž platí, že co se jednomu jedinci může zdát standardní, tak už neplatí pro jedince druhého, nebo třeba ad absurdum ani pro společnost jako takovou. Ve světle multikulturalismu, sekularizace a dalších globálních pochodů se společenské poměry a jejich vnímání mění, proto je třeba být co nejvíce akurátní při generalizování určitých představ.

JUDr. Mgr. Bc. Štěpán Kořínek

Asistent soudce

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích

Seznam použitých zdrojů

- DAVIDOVÁ, M. *(Ne)legální migrace a role účelových sňatků při získávání pobytových oprávnění státních příslušníků třetích zemí na území Česka se zaměřením na česko-muslimské vztahy. Diplomová práce.* Praha: Přírodovědecká fakulta UK, 2019. 122 s.
- DE HART, B. The Europeanization of Love. The Marriage of Convenience in European Migration Law. In *European Journal of Migration and Law*, 2017, vol. 19, is. 3, pp. 281-306. ISSN 1388-364X.
- GIDDENS, A. *Sociology. A Brief but critical introduction.* London: Red Globe Press, 1986. 179 s. ISBN 978-0333427392.
- GIDDENS, A., SUTTON, P. W. *Sociology.* 8 th edition. Cambridge: Polity, 2017. 1130 s. ISBN 978-0-7456-9667-6.
- GIDDENS, A. *The Transformation of Intimacy: Sexuality, Love and Eroticism.* Oxford: Polity Press, 1992. 216 s. ISBN 9780804722148.
- GROCHOVÁ, M. Právní uznání homosexuálních a heterosexuálních vztahů: nikdy nekončící příběh před Evropským soudem pro lidská práva. In *Právní rozhledy*, 2018, roč. 26, č. 7, s. 249-253. ISSN 1210-6410.
- JÍLEK, D., POŘÍZEK, P. (eds.) *Pobyt cizinců: vybrané právní problémy.* Brno: Kancelář Veřejného ochránce práv, 2013. 394 s. ISBN 978-80-87949-01-6.
- JIRÁSEK, J. Aktuální judikatura zahraničních soudů k účelovým sňatkům. In *Soudní rozhledy*, 2012, roč. 18, č. 2, s. 41-46. ISSN 1211-4405.
- KAVURO, C. Marriages of convenience through the immigration lens: concepts, issues, impact and policies. In *Law Democracy & Development*, 2021, vol. 25, pp. 516-545. ISSN 2077-4907.
- KRÁLÍČKOVÁ, Z., HRUŠÁKOVÁ, M., WESTPHALOVÁ, L. a kol. *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655 - 975).* 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. 1205 s. ISBN 978-80-7400-795-8.
- PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. *Občanský zákoník. Komentář.* 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2024. Dostupné v systému beck-online.

- VISINGER, R. Formální sňatek za účelem napomáhání k neoprávněnému pobytu na území České republiky. In *Trestněprávní revue*, 10/2013, s. 225-229. ISSN 1213-5313.
- WAGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I. a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2023. 931 s. ISBN 978-80-7676-747-8.
- ZUKLÍNOVÁ, M., ELISCHER, D., NOVÁ, H. a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek II (§ 655-975, rodinné právo)*. Praha: Wolters Kluwer, 2023. 838 s. ISBN 978-80-7676-464-4.
- Rozsudek KS v Praze ze dne 12. 07. 2016, č. j. 46 A 28/2015-76.
- Rozsudek KS v Praze ze dne 09. 06. 2018, č. j. 46 A 2/2015-46.
- Rozsudek KS v Ústí nad Labem ze dne 21. 11. 2018, č. j. 15 A 35/2016-49.
- Rozsudek NSS ze dne 31. 08. 2012, č. j. 5 As 104/2011-102.
- Rozsudek NSS ze dne 02. 10. 2013, č. j. 1 As 58/2013-43.
- Rozsudek NSS ze dne 30. 04. 2014, č. j. 3 As 101/2013-34.
- Rozsudek NSS ze dne 06. 08. 2015, č. j. 10 Azs 115/2015-38.
- Rozsudek NSS ze dne 25. 08. 2015, č. j. 6 Azs 96/2015-30.
- Rozsudek NSS ze dne 09. 12. 2015, č. j. 4 Azs 228/2015-40.
- Rozsudek NSS ze dne 23. 11. 2017, č. j. 7 Azs 326/2017-21.
- Rozsudek NSS ze dne 26. 09. 2018, č. j. 10 Azs 68/2018-39.
- Rozsudek NSS ze dne 30. 03. 2023, č. j. 9 Azs 211/2022-45.
- Rozsudek NSS ze dne 24. 08. 2023, č. j. 10 Azs 86/2023-51.
- Rozsudek NSS ze dne 18. 07. 2024, č. j. 6 Azs 302/2023-41.
- Rozsudek SDEU ze dne 09. 02. 2021 ve věci E-1/20 Kerim proti Norsku.
- Rozsudek SDEU ze dne 23. 11. 2021 ve věci E-16/20 Q a další proti Norsku.
- Směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. 09. 2003 o právu na sloučení rodiny.
- Zákon č. [326/1999](#) Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

[1] Čl. 16 odst. 2 písm. b) směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. 09. 2003 o právu na sloučení rodiny.

[2] Rozsudek NSS ze dne 02. 10. 2013, č. j. 1 As 58/2013-43.

[3] Rozsudek NSS ze dne 25. 08. 2015, č. j. 6 Azs 96/2015-30.

- [4] KAVURO, C. Marriages of convenience through the immigration lens: concepts, issues, impact and policies. In *Law Democracy & Development*, 2021, vol. 25, p. 523.
- [5] ZUKLÍNOVÁ, M., ELISCHER, D., NOVÁ, H. a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek II (§ 655-975, rodinné právo)*. Praha: Wolters Kluwer, 2023, s. 1-3.
- [6] PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. *Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2024. výklad k ust. § 655 občanského zákoníku.
- [7] Ust. § 655 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů: „Manželství je trvalý svazek muže a ženy vzniklý způsobem, který stanoví tento zákon. Hlavním účelem manželství je založení rodiny, řádná výchova dětí a vzájemná podpora a pomoc.“
- [8] GIDDENS, A., SUTTON, P. W. *Sociology. 8 th edition*. Cambridge: Polity, 2017, s. 376 an.; nebo GIDDENS, A. *Sociology. A Brief but critical introduction*. London: Red Globe Press, 1986, s. 115-134.
- [9] DAVIDOVÁ, M. (Ne)legální migrace a role účelových sňatků při získávání pobytových oprávnění státních příslušníků třetích zemí na území Česka se zaměřením na česko-muslimské vztahy. Diplomová práce. Praha: Přírodovědecká fakulta UK, 2019, s. 23-24.
- [10] KAVURO, C. Marriages of convenience through the immigration lens: concepts, issues, impact and policies. In *Law Democracy & Development*, 2021, vol. 25, p. 525.
- [11] GIDDENS, A. *The Transformation of Intimacy: Sexuality, Love and Eroticism*. Oxford: Polity Press, 1992, s. 50-60.
- [12] A contrario rozsudek NSS ze dne 31. 08. 2012, č. j. 5 As 104/2011-102.
- [13] Rodina je spotřební hospodářskou jednotkou, která zabezpečuje základní hmotné zázemí svých členů, ale i společnosti (viz. KRÁLÍČKOVÁ, Z., HRUŠÁKOVÁ, M., WESTPHALOVÁ, L. a kol. *Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655 – 975)*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 1-6).
- [14] Rozsudek NSS ze dne 30. 03. 2023, č. j. 9 Azs 211/2022-45, bod 26.
- [15] Rozsudek NSS ze dne 24. 08. 2023, č. j. 10 Azs 86/2023-51.
- [16] Rozsudek SDEU ze dne 23. 11. 2021 ve věci E-16/20 Q a další proti Norsku.
- [17] DE HART, B. The Europeanization of Love. The Marriage of Convenience in European Migration Law. In *European Journal of Migration and Law*, 2017, vol. 19, is. 3, p. 302.

- [18] VISINGER, R. Formální sňatek za účelem napomáhání k neoprávněnému pobytu na území České republiky. In *Trestněprávní revue*, 10/2013, s. 225-229.
- [19] KAVURO, C. Marriages of convenience through the immigration lens: concepts, issues, impact and policies. In *Law Democracy & Development*, 2021, vol. 25, p. 525-530.
- [20] JIRÁSEK, J. Aktuální judikatura zahraničních soudů k účelovým sňatkům. In *Soudní rozhledy*, 2012, roč. 18, č. 2, s. 41-46.
- [21] Rozsudek SDEU ze dne 09. 02. 2021 ve věci E-1/20 Kerim proti Norsku.
- [22] Ust. § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. [326/1999](#) Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- [23] Rozsudek KS v Praze ze dne 09. 06. 2018, č. j. 46 A 2/2015-46.
- [24] Rozsudek SDEU ze dne 09. 02. 2021 ve věci E-1/20 Kerim proti Norsku.
- [25] Rozsudek NSS ze dne 09. 12. 2015, č. j. 4 Azs 228/2015-40.
- [26] Srov. rozsudek NSS ze dne 24. 08. 2023, č. j. 10 Azs 86/2023-51.
- [27] DE HART, B. The Europeanization of Love. The Marriage of Convenience in European Migration Law. In *European Journal of Migration and Law*, 2017, vol. 19, is. 3, p. 295.
- [28] Rozsudek KS v Ústí nad Labem ze dne 21. 11. 2018, č. j. 15 A 35/2016-49.
- [29] JIRÁSEK, J. Aktuální judikatura zahraničních soudů k účelovým sňatkům. In *Soudní rozhledy*, 2012, roč. 18, č. 2, s. 41-46.
- [30] Některé zdroje hovoří o tzv. konceptu "technologie lásky", kde láska jako vysoká emoce představuje ústřední úlohu jako normativ k regulaci manželských vztahů a migrování osob (srov. DE HART, B. The Europeanization of Love. The Marriage of Convenience in European Migration Law. In *European Journal of Migration and Law*, 2017, vol. 19, is. 3, p. 285).
- [31] NAGY, P., ŠVOMA, J. Prokazování účelovosti manželství v pobytových řízeních. In JÍLEK, D., POŘÍZEK, P. eds. *Pobyt cizinců: vybrané právní problémy*. Brno: Kancelář Veřejného ochránce práv, 2013, s. 75.
- [32] Bude jen málo přesvědčivé, pokud manželé nebudou navzájem znát svůj zdravotní stav, resp. by o něm měli jen letmé povědomí.

[33] SCHEU, H. Ch. Problematika účelových sňatků v perspektivě evropského migračního práva. In JÍLEK, D., POŘÍZEK, P. eds. Pobyť cizinců: vybrané právní problémy. Brno: Kancelář Veřejného ochránce práv, 2013, s. 64.

[34] Rozsudek KS v Praze ze dne 12. 07. 2016, č. j. 46 A 28/2015-76.

[35] V bodě 25 usnesení NSS ze dne 18. 07. 2024, č. j. 6 Azs 302/2023-41, soud označil snahu druhého manžela vystupovat v řízení o udělení pobytového oprávnění za „intenzivní boj za manžela“, když doznal toho, že právě ani ten není právně relevantní.

[36] Rozsudek NSS ze dne 23. 11. 2017, č. j. 7 Azs 326/2017-21.

[37] Srov. rozsudek NSS ze dne 30. 04. 2014, č. j. 3 As 101/2013-34 a ze dne 06. 08. 2015, č. j. 10 Azs 115/2015-38.

[38] Rozsudek NSS ze dne 30. 03. 2023, č. j. 9 Azs 211/2022-45, bod 32.

[39] Lze si jen stěží představit, že by se „standardních“ manželstvích oba manželé neznali alespoň výše svých příjmů rámcově.

[40] Rozsudek NSS ze dne 26. 09. 2018, č. j. 10 Azs 68/2018-39, bod 21.

[41] DE HART, B. The Europeanization of Love. The Marriage of Convenience in European Migration Law. In European Journal of Migration and Law, 2017, vol. 19, is. 3, p. 285-286.

[42] ZUKLÍNOVÁ, M., ELISCHER, D., NOVÁ, H. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek II (§ 655-975, rodinné právo). Praha: Wolters Kluwer, 2023, s. 1-3.

[43] V ČR mělo z historického hlediska na vnímání pojmu manželství vliv křesťanství, z čehož pak širší veřejnost může usuzovat o představě běžného manželství, i když samozřejmě instituce manželství prošla zásadním společenským vývojem, tak neustále přetrvávají zažitá konotace (viz. GROCHOVÁ, M. Právní uznání homosexuálních a heterosexuálních vztahů: nikdy nekončící příběh před Evropským soudem pro lidská práva. In Právní rozhledy, 2018, roč. 26, č. 7, s. 249-253).

[44] WAGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I. a kol. Listina základních práv a svobod. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2023, s. 693-712.

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro](#)

[aerolinky ze třetích zemí](#)

- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)